

Kompressoripedaalit

Soittajille on tarjolla huikea määrä kompressoripedaaleja. Niiden vertailu demovideoiden kautta on vähintäänkin epämääräistä. Kompressorien ”efektin” luonteesta johtuen demovideot ovat vähän kuin vertaisi ruokien makuja katsomalla niistä kuvia. Siitä herääkin kysymyksiä: ”Mitä eroja niissä oikeasti on?” ja ”Mikä niistä on *minulle* paras versio?”

Tämä pieni blogi on oma panokseni sinun mahdolliseen valintaprosessiin. Olen aina välttellyt sanomasta toisille mikä olisi heille musiikissaan parasta. Sama pätee kompressoreihin, mutta niiden kohdalla on erittäin todennäköistä että päädyt johonkin kopioon/johdannaiseen MXR Dyna Compista, vaikka hankkimasi pedaalin merkki olisi ihan joku toinen.

1972 **MXR** julkaisi maailman ensimmäisen keikkailuun tarkoitetun ja pedaalimallisen kompressorin. Efekti sai nimekseen **Dyna Comp**. MXR rakensi pedaalinsa alusta asti kestäviin ja räikeänvärisiin koteloihin ja nykyään soittajat tunnistavatkin ne jo kaukaa. Dyna Comp ja sen kirkkaanpunainen kotelo on yksi ehdottomasti arvostetuimpia tapauksia efektimaailmassa. Tuskin mikään efekti on vaikuttanut omaan kategoriansa yhtä paljon. Toisaalta tuskin mitään efektiä on kopioitu tai modifioitu omassa kategoriassaan yhtä paljon. On totta että useimmilla efektfirmoilla on tarjolla oma versionsa Ibanezin Tubescreamerista, mutta yleensä valikoimista löytyy myös toisenlaisia overdrive-pedaaleja. Kompressorien kanssa on toisin. Suurin osa tarjolla olevista, muiden valmistajien kompressoreista on Dyna Comp johdannaisia tai suoria kopioita, vaikka moni heistä vakuuttaakin tuotteensa perustuvan omaan ja aitoon malliin. Vain kourallinen valmistajia on tuonut pöytänsä jotain oikeasti omaa ja uutta Dyna Compin jälkeen.

Kompressoreista tietoa hakeva törmää usein myös **Ross Compressor**-nimeen. Näitä pedaaleja ei enää valmisteta ja niille kerääntynyt mystisyyden(ja vaikean saatavuuden) leima on nostanut käytettyjen mallien hinnat taivaisiin. Riippuen siitä keneltä kysyy niin Ross oli suora Dyna Comp kopio tai johdannainen. Ross malli on niin lähellä alkuperäistä Dyna Compia että moni boutique-paja myy Dyna-Compista-Ross-malliksi-modauksia huokealla. Useat nykyiset pedaalivalmistajat myös viittaavat omissa kompressoreissaan mieluummin Ross-nimeen kuin MXR Dyna Compiin. Tämä on ymmärrettävää ja käytännöllistä koska Ross ei enää ole heidän aktiivinen kilpailijansa. MXR on ratkaissut Dyna Comp vai Ross-dilemman omalta osaltaan M132 Super Compilla joka on heidän ”Ross”-kompressorinsa Attack-säädöllä. Toinen ja vielä laajempi tutkielma asiasta löytyy Way Hugen Saffron Squeeze MkII-pedaalista joka löytyy ihan tämä listan lopusta.

Tämä ensimmäinen Dyna Comp tunnetaan nimellä ”**Script**” **Dyna Comp**.

Script viittaa MXR-logon kaunokirjoitusmuotoon. MXR valmistaa tätä mallia käsityönä omassa Custom Shopissaan ja siksi sen saatavuus vaihtelee.

Pedaalin sydämenä on Harris CA3080 ”Metal Can”-piiri, pieni metallinen lieriön muotoinen komponentti. Harris yhtiötä ei enää ole, joten MXR käyttää valmistuksessaan viimeisiä markkinoilta löytyviä CA3080 osia. Script Dyna Compissa on kaksi kontrollia: Sensitivity ja Output. Sensitivity säättää kompression tason. Output säättää ulostulon tason. Kompressointi tiputtaa volume-tasoa, joten ulostulon tason säätö(palautus haluttuun voimakkuuteen) on tarpeen. Tämän Custom Shop-mallin koodi on **CSP102SL**. Malliin on lisätty on/off LED-valo ja mahdollisuus käyttää efektiä ulkoisen virtalähteen kanssa. Näitä toimintoja ei alkuperäisestä mallista löytynyt.

Tämä alkuperäinen Dyna Comp löysi tiensä usean huikean kitaristin keikkasettiin: David Gilmore, Rory Gallagher, Mark Knopfler, Andy Summers, Ry Cooder, Prince ja lista jatkuu vaan. Dyna Compista tuli heti ”pakko-saada”-pedaali. Telecaster-yhteisö(hauska termi) Nashvillissä oli erityisen rakastunut efektiin ja siihen miten se tiukensi, lihavoitti ja lämmitti soundia.

Myöhemmin MXR muutti logonsa "Script"-versiosta "Block"-versioon joka on edelleen pääasiallisesti käytössä heidän kaikkissa pedaaleissaan. Script-logoa käytetään lähinnä Custom Shopin re-issue malleissa joissa myös ulkonäöllinen autenttisuus on käyttäjilleen tärkeää. Tarina kertoo että aikanaan yhden MXR:n omistajan vaimo ei pitänyt Script-logosta ja siksi se "jouduttiin" päivittämään.

80-luvulla MXR julkisti **Dyna Compista M102 version**. Tämä pedaali on ollut siitä asti MXR:n myydyimpien efektien listalla. Päivityksessä pedaaliin lisättiin LED valo josta soittaja näki nopeasti onko pedaali päällä vai ei. Lisäksi kylkeen saatiin liitin ulkoiselle virtalähteelle, koska yhä useammat soittajat välttelivät vain paristojen varassa keikkailemista. M102 valmistetaan koneellisesti ja on MXR:n malleista edullisin ja edelleen se suosituin.

MXR M132 Super Comp on suora Dyna Comp-johdannainen. Se on tarkoituksella modifioitu Ross-mallia vastaavaksi. Super Comp:iin on lisätty tuttujen Dyna Comp-säätöjen rinnalle Attack-säätö ja sen soundi on aavistuksen aggressiivisempi. Attack kontrolloi sitä kuinka paljon plektran atakki tulee läpi ennen kuin kompressorin nappaa kiinni signaalista. Tämä on erityisen hyvä ominaisuus esim. metallimusikissa, jossa kädellä dempattu riffisahaus pitäisi pysyä tasaisena kadottamatta aggressiivista atakkiaan.

MXR CSP202 Custom Comp on nimensä mukaisesti Custom Shopin valmistama. Tämäkin kompressorin on johdettu suoraan Dyna Compin rakenteesta. Sisältä löytyy sama CA3080 piiri kuin alkuperäisestä Script Dyna Compista. Sisältä löytyy myös lisää säätömahdollisuuksia kompressointiin. Toinen on M132 Super Compista tuttu Attack, jolla pikkauksen napakkuutta voi säätää mieleisekseen. Trim-potikalla saa lisättyä tarvittaessa ylätaajuuksia jotka voivat vahvasti kompressoitua kadota.

MXR on valmistanut rajoitetun erän **MXR CSP204 Custom Comp Deluxea** jossa CSP202 Custom Compin sisälle tehdyt säädöt on siirretty pedaalin kanteen. Tämä ratkaisu ei sinänsä muuta kompressorin mitenkään, mutta tekee kaikkien kontrollien käytön helpommaksi. Kanteen sijoitettujen kontrollien johdosta Deluxe-malli myös maksaa hieman enemmän.

Uusin tulokas Dyna Comp dynastiaan on **MXR M291 Dyna Comp Mini**. Klassinen Dyna Comp mahdutettiin mini-kokoiseen koteloon jotta kevyesti matkaavat soittajat eivät joutuisi luopumaan hyväksi todetusta laadusta missään olosuhteissa. Pienestä kotelosta huolimatta kanteen on mahdutettu Attack-kytkin. Se käytännössä vaihtaa perinteisen Dyna Compin ja Super Compin(jossa Attack-säätö täysin auki) väliltä. Ollessaan Super Comp asennossa plektran pikkausääni korostuu äänessä. Koska pieneen koteloon ei mahdu paristoa sisälle, Dyna Comp Mini toimii vain ulkoisen virtalähteen kanssa.

MXR M76 Studio Compressor on jotain muuta kuin Dyna Comp. Herkkä studio-tason High-End kompressoripedaalikokoisena. Esikuvana oli äänitysstudioissa käytetty klassikko, 1176 kompressoripedaali. Studioiden käyttämissä isokokoisissa kompressoreissa on yleensä ollut pedaaleja laajemmat kontrollit. M76 Studio Compressorin pohjana on käytetty aiemmin julkaistua **MXR M87 Bass Compressor**ia josta tuli välittömästi suosikki monen ammattilaisen signaalitiehen. Billy Sheehan kommentoi Bass Compressorin näin: "*Finally a five-knob compressor in a pedal. I'm a compressor aficionado, and this box kills! All parameters are tweakable.*" Tämä sujuva ja erittäin skarppi kompressoripedaali löysi tiensä lopulta aiottua laajemmalle alueelle.

Muusikot käyttivät sitä hyvin tuloksin akustisiin kitaroihin, sähkökitaroihin, lauluun ja yleensä mihin vaan mikä kompressoimista kaipasi. Siksi MXR päätti julkaista tismalleen saman kompressorin Studio Compressor-nimellä alleviivatakseen sen yleistä pätevyyttä.

M76 Studio Compressorin/ M87 Bass Compressor säädöt:

Ratio: Kompressoiminnan vahvuutta/suhdetta voi säätää välillä 4:1 ja 20:1 josta edellämäinnittu arvo on kevein asetus.

Attack: Säätää atakkia eli sitä milloin kompressoripedaali iskee signaaliin kiinni. Ollessaan hieman auki Attack antaa plektrasta lähtevän iskun tulla läpi ennen kuin puristaa soundia kasaan. Lopputulos on iskevä mutta tasainen.

Input: Kun Ratio ja Attack on asetettu halutuksi inputilla säädetään efektin herkkyyttä. Isoilla asetuksilla kompressoripedaali iskee kiinni signaaliin herkemmin ja pienimmillä asetuksilla vain ne muutamat kovimmat nuotit kompressoimataan.

Release: Tämä kontrolli säätää sen kuinka nopeasti kompressoripedaali päästää irti signaalista eli palaa kompressoimattomaan tilaan. Vastapäivään irti päästäminen hidastuu ja myötäpäivään nopeutuu. Nopea irrotus on hyvä esim jos haluat vain nuotin kovimman huipun hallintaasi.

Output: Kuten jo aikaisemmin mainittiin, kompressoiminta alentaa voluuniam. Outputilla signaalin saa nostettua takaisin lähtötilanteeseen tai jopa kovemmalle.

Way Huge Saffron Squeeze MkII on päivitetty uudelleenjulkaisu.

Alkuperäinen Saffron Squeeze(90-luvun puolivälistä) oli aika suora kopio Ross-kompressorista. Way Hugen suunnittelija George Tripps päivitti MkII pedaalia aika lailla. Laadukkaammat komponentit takaavat häiriöttömän toiminnan. Alkuperäisen mallin Volume ja Sustain-kontrollien rinnalle lisättiin Gain, Tone ja Attack.

Gain säätää sisään tulevan signaalin voimakkuutta. Tämä on kätevä säätö pienitehoisten mikkien kanssa jos haussa on vain aavistuksenomainen kompressoiminta. Kovilla asetuksilla gain ylioijaa kompressoripedaalia lämpimämpään ja jopa säröytyvään soundiin.

Tone kontrolloi kompressoinnin jälkeistä soundia ylätaajuuksien osalta. Ylätaajuuksille osuva meteli voi käydä ärsyttäväksi. Saffron Squeeze hoitaa senkin ongelman pois päiväjärjestyksestä.

Attack hienosäätää sen kuinka nopeasti Saffron Squeeze ottaa kiinni signaalista. Avaamalla Attackia saat haluamasi määrän plektran iskevyyttä mukaan soundiin.

Saffron Squeeze MkII on maukas yhdistelmä vintage-kompressointia ja modernia säädettävyyttä.